

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony vychádza z poznatkov z aplikačnej praxe a analytickej činnosti ministerstva.

V školskom zákone (zákon č. 245/2008 Z. z.) ide najmä o nasledovné zmeny:

- optimalizácia siete základných škôl – úprava najnižších priemerných počtov v triedach,
- zavedenie možnosti ingerencie RÚŠS, ak pred konaním externej časti maturitnej skúšky predseda školskej maturitnej komisie zistí, že nie sú zabezpečené podmienky na jej vykonanie,
- presun pedagogických asistentov v MŠ a ZŠ zo špecifických podporných opatrení do všeobecných podporných opatrení,
- úprava možnosti, aby ministerstvo mohlo určiť, že systém ePrihlášky sa (pri technických problémoch) nepoužije, ak už bol zverejnený formulár prihlášky s prioritizáciou,
- spresnenie pravidiel pre rediagnostiku (základné pravidlo – najviac 1x v priebehu jedného stupňa alebo cyklu, podľa toho, či ide o žiaka vzdelávajúceho sa podľa starého alebo nového štátneho vzdelávacieho programu). Ak žiakovi po rediagnostike nebude potvrdené mentálne postihnutie, prioritne sa má vzdelávať v bežnej triede bežnej základnej školy (ak by také vzdelávanie nebolo na prospech žiaka najmenej siedmeho ročníka, môže so súhlasom rodiča pokračovať vo vzdelávaní v bežnej škole v triede pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením)
- zníženie počtu žiakov zo SZP na to, aby mala škola zabezpečovanie podporných činností z 25 na 15.

V zákone č. 138/2019 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- upravujú sa podmienky výkonu pracovnej činnosti na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru tak, že už sa nebude aplikovať výnimka zo získania stupňa vzdelania,
- posilňuje sa právo pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na ochranu pred neodborným zasahovaním,
- spresňujú sa podmienky výkonu atestácií a podmienky platnosti vykonanej atestácie, aby sa predišlo situáciám, v ktorých sa v atestačných organizáciách domáhajú najmä pedagogickí zamestnanci vykonania atestácie pre stupeň vzdelania, ktorý skutočne získali, avšak nezískali vzdelanie, ktoré by bolo splnením kvalifikačného predpokladu,
- upravuje sa postup orgánov činných v trestnom konaní, súdov a ministerstva školstva v situáciách smerujúcich k strate bezúhonnosti tak, aby informovali ministerstvo školstva o dôvodoch smerujúcich k strate bezúhonnosti a ministerstvo školstva zároveň tieto informácie zapíše do centrálného registra a informuje o nich zamestnávateľa, a zároveň aj postup pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ak trestné konanie nevedie k strate bezúhonnosti,
- zriaďuje sa nová kategória pedagogického zamestnanca - riaditeľ vymenovaný na základe splnenia požiadaviek podľa osobitného predpisu, a ustanovujú sa podmienky výkonu pracovnej činnosti v tejto kategórii,

- spresňujú sa podmienky organizovania vzdelávania v profesijnom rozvoji pri aktualizacom vzdelávaní, ktoré je poskytované poskytovateľom inovačného vzdelávania tak, aby odborným garantom aktualizacieho vzdelávania bol odborný garant inovačného vzdelávania.

V zákone č. 321/2025 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- zavádza sa výkonnostná zmluva medzi ministerstvom, školou a zriaďovateľom na účel osobitnej finančnej podpory dobrých škôl, ktoré budú plniť ukazovatele kvality výchovy a vzdelávania,
- upravuje sa overovanie plnenia podmienky najnižšieho priemerného počtu žiakov, (samostatne pre novozriadené školy a samostatne pre existujúce školy),
- administratívne odľahčenie procesov v registri škôl a školských zariadení, tak, že sa nebudú vyžadovať niektoré vyjadrenia, ktoré sa ukázali ako nadbytočné
- overovanie súladu školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom sa bude realizovať až po zápise do registra škôl a školských zariadení, tj. až vo vzťahu k reálnemu ŠkVP
- upravuje sa postup pri nečinnosti zriaďovateľa vo vzťahu k uskutočneniu výberového konania tak, aby sa v aplikačnej praxi zabránilo vzniku „patovej“ situácie pri jeho uskutočňovaní; do pôsobnosti zriaďovateľa pri jeho nečinnosti vstupuje RÚŠS,
- zavádza sa možnosť spojeného konania v záujme procesnej hospodárnosti a rýchlosti,
- upravuje sa možnosť označenia škôl, ktoré spĺňajú zákonom ustanovené podmienky (najmä zabezpečenie internátneho bývania) slovom „kampus“,
- upravuje sa zverejňovanie zápisníc vo vzťahu k rade školy a školskému parlamentu tak, aby bol jednoznačne zabezpečený súlad s právnymi predpismi; vo vzťahu k pedagogickej rade sa zápisnica zverejňovať nebude,
- upravuje sa fakultatívne ustanovovanie funkcie zástupcu riaditeľa so zohľadnením nastavenia úväzkov podľa nariadenia vlády č. 201/2019 Z. z.; obligatórne sa upravuje zástupca riaditeľa pri škole, ktorá má riaditeľa „manažéra“ a pri spojenej škole (najmenej jeden zástupca riaditeľa),
- s ohľadom na aplikačnú prax sa „zužuje“ rozsah nezlučiteľnosti funkcie zástupcu riaditeľa s funkciou v kolektívnych orgánoch (po novom bude funkcia nezlučiteľná iba s funkciou člena rady školy), pričom v kontexte blízkych osôb sa už bude nezlučiteľnosť posudzovať iba vo vzťahu k riaditeľovi školy,
- spresňuje sa úprava rady školy v súlade s potrebami aplikačnej praxe,
- explicitne sa upravuje, že zástupca sa do rady školy nedeleguje, ak nie je určená vecná príslušnosť žiadnej organizácie),
- dopĺňa sa, že pri voľbách do rady školy sa zástupca centra pre deti a rodiny považuje za rodiča a zároveň sa upravuje, že na účely volieb do rady školy sa považuje za zákonného zástupcu aj rodič plnoletého žiaka,
- upravujú sa osobitosti vo vzťahu k pasívnemu a aktívnemu volebnému právu pri voľbách do rady školy v spojenej škole, (zamestnanci OZ môžu voliť za príslušnú OZ, v ktorej vykonávajú pracovnú činnosť, a zároveň, a volení môžu byť iba v jednej),
- viacpočetné rodiny – rodičia budú mať vo voľbách do rady školy najviac 3 hlasy
- na účasť nepľnoletého predsedu školského parlamentu na zasadnutiach rady školy sa bude vyžadovať informovaný súhlas rodiča
- upravuje sa možnosť mať v názve školy aj dátum významnej historickej udalosti (napr. 17. november), pri cirkevných školách meno svätca alebo blahoslaveného.

V zákone č. 322/2025 Z. z. ide najmä o nasledovné zmeny:

- úprava minimálnej výšky normatívneho príspevku pre gymnáziá, stredné odborné školy a stredné priemyselné školy, ktoré budú mať uzatvorenú výkonnostnú zmluvu podľa zákona o školskej správe, ktorú bude zriaďovateľ povinný rozpísať škole,
- rozšírenie účelu poskytovania príspevku na špecifiká o príspevok na úhradu nákladov vyplývajúcich z plnenia ukazovateľov kvality výchovy a vzdelávania dohodnutých vo výkonnostnej zmluve,
- zavedenie nového kritériá na určovania mzdového normatívu a prevádzkového normatívu, ktorým je skutočnosť, či ide o školu s osobitným zreteľom (kritérium reflektuje najmä zabezpečenie dostupnosti vzdelávania, vyrovňovanie príležitostí vo vzdelávaní, vyučovací jazyk, geografickú lokalitu školy...).

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a právom Európskej únie.

Návrh zákona nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.